

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MICHAEL FASSBENDER
TOPLU GÖSTERİMİ
DEVAM EDİYOR!
STEVE JOBS

**Özcan Alper'le
Rüzgârın Hatıraları üzerine
Portre: Yorgos Lanthimos**

**Sarmaşık • Macbeth • Stalker
Casuslar Köprüsü • Point Break**

Sessiz Sinema Günleri

www.altyazi.net

DOSYA
**Star
Wars**

BİR MİTOLOJİ UYANIYOR

A R A L I K S A Y I S I B A Y İ L E R D E

Altyazı

AYLIK SINEMA DERGİSİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ÖDÜL SEZONU YAKLAŞIRKEN

HOLLYWOOD'DA ÖDÜL SEZONU GELDİ ÇATTI. ELEŞTİRMEN VE MESLEK BİRLİKLERİ, BİRER BİRER YILIN KENDİLERİNE GÖRE EN İYİLERİNİ AÇIKLAMAYA BAŞLADILAR. BU SATIRLAR YAZILIRKEN ALTIN KÜRE ADAYLARI DA YENİ AÇIKLANMIŞTI. HEPSİNE YERİMİZ YETMEZ AMA henüz taze taze SAG (Screen Actors Guild) Ödülleri'ne bir değinmekte fayda var. SAG Ödülleri, önümüzdeki Oscar'larda hangi oyuncuların aday olup kazanabileceğine dair güçlü bir veri sunuyor. Hollywood'daki oyuncuların birliği olan bu kuruluş, kimi tercihleri ve görmezden geldikleriyle tartışılmaya başlandı bile. "Kim takar SAG Ödülleri'ni!" diye düşünüyorsanız, geçen sene dağıttıkları oyuncu ödülleri aynen Oscar'da da tekrar etti, hatırlatırız. Anlayacağınız geçen sene SAG'nin Eddie Redmayne, Julianne Moore, J.K. Simmons ve Patricia Arquette tercihleri, Akademi'nin de tercihleri oldu. SAG'nin adaylarına bakarak bu seneki Oscar'larda kimler öne çıkacak ve kimler görmezden gelinebilecek bir bakalım.

Öncelikle görmezden gelinenler... Matt Damon (The Martian), Jennifer Jason Leigh (The Hateful Eight), Sylvester Stallone (Creed) ve Jennifer Lawrence'ı (Joy) bu seneki Oscar'larda görme ihtimalimiz düşük. SAG, bu oyuncuları ilgili kategorilerde aday göstermeye dahi değer bulmadı. Halbuki her birinin olası bir Oscar adayı olarak şu ana kadar isimleri geçiyordu.

SAG'nin En İyi Kadın Oyuncu adayları: Cate Blanchett (Carol), Brie Larson (Room), Helen Mirren (Woman In Gold), Saoirse Ronan (Brooklyn), Sarah Silverman (I Smile Back)... Eğer Oscar adayları da böyle gerçekleşirse Blanchett için çok zor bir yarış olmayabilir.

En İyi Erkek Oyuncu adayları: Bryan Cranston (Trumbo), Johnny Depp (Black Mass), Leonardo DiCaprio (The Revenant), Michael Fassbender (Steve Jobs), Eddie Redmayne (The Danish Girl)... Bu dalda ödül tam anlamıyla aslanın ağzında görünüyor! Yoksa bu, Leo'nun yılı mı?

En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu adayları: Christian Bale (The Big Short), Idris Elba (Beasts Of No Nation), Mark Rylance (Bridge Of Spies), Michael Shannon (99 Homes), Jacob Tremblay (Room)... Zorlu bir kategori gibi görünüyor. Idris Elba ve Mark Rylance bir adım öne çıkabilir.

En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu adayları: Rooney Mara (Carol), Rachel McAdams (Spotlight), Helen Mirren (Trumbo), Alicia Vikander (The Danish Girl), Kate Winslet (Steve Jobs)... Bu dalda önemli bir husus, Cannes'dan kazandığı En İyi Kadın Oyuncu ödülünün Rooney Mara'nın buradaki şansına ne derece etki edeceği.

Sonuç olarak, önümüzdeki Oscar sezonunda adları bir eksik bir fazlayla geçecek isimler bunlar.

Ne diyelim? 'İyi oynayan' kazansın!

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAÇ oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** JANET BARİS, EVRİM KAYA, FIRAT ATAÇ, EBRU ÇELİKTÜĞ, SUZAN DEMİR, ÇAĞDAŞ GÜNERBÜYÜK, TUNCA ARSLAN, KANAN KARŞAN, OLCAN ÖZYURT **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Rüzgârın Hatıraları; Steve Jobs: Pan; Victor Frankenstein;
Azap; Kurbağa Krallığı (Frog Kingdom).

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

20 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, 'gitmediği' Antalya Film Festivali
üzerine birkaç cümle etmeden geçemiyor.

22 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Henry Hathaway yönetiminde Marilyn Monroe ve Joseph
Cotten'lı 'film noir': "Niagara" ... Tunca Arslan imzasıyla.

24 TOPAZ

Bu PBS belgeseli, 'ekonomi'nin şifrelerini veriyor bize:
"Commanding Heights" ... Kaan Karsan imzasıyla.

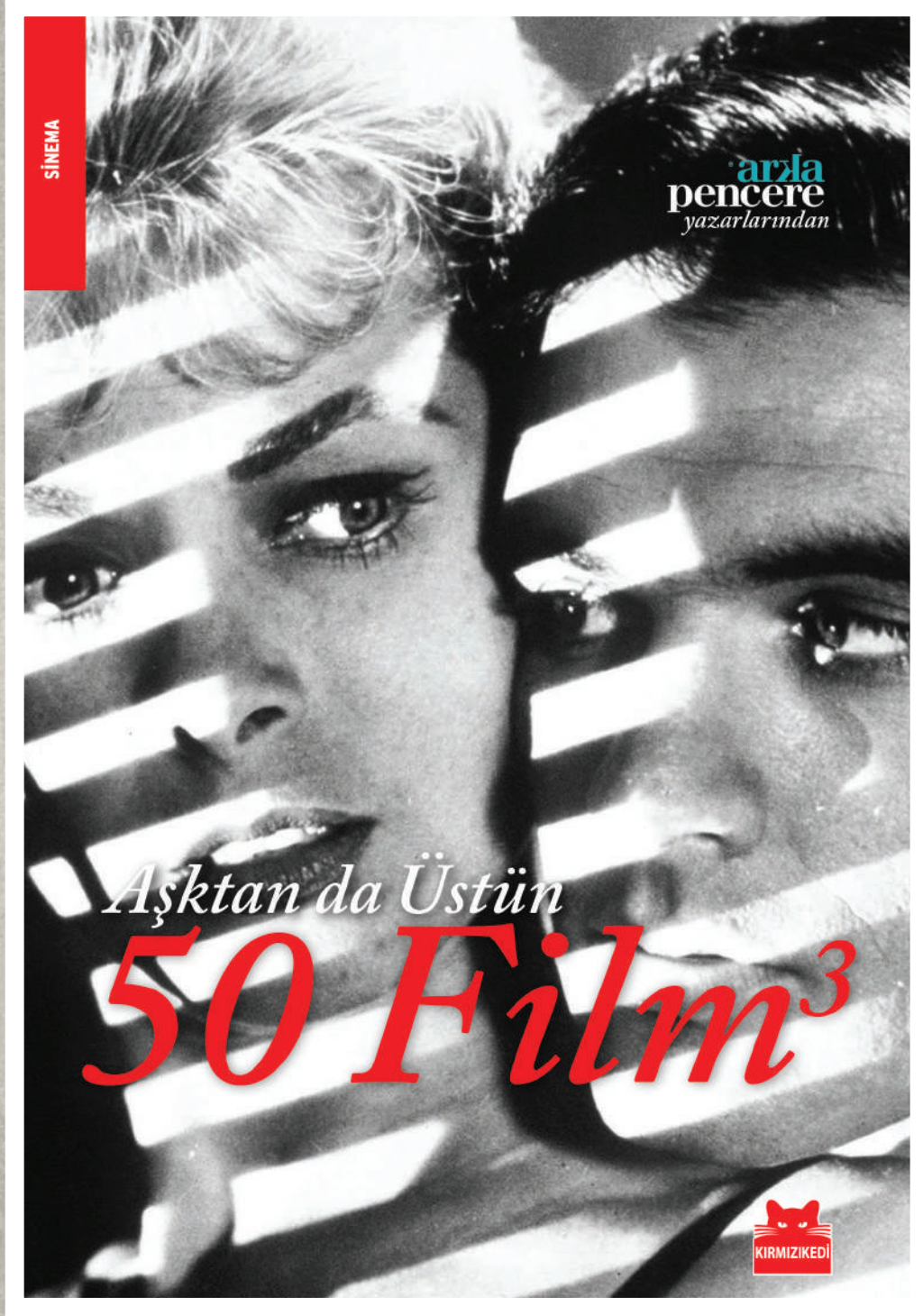
26 GENÇ VE MASUM

Özcan Alper, Hemşinli Ermenilerin dünyasını 'çocuksu' bir
aşk hikayesiyle aktarıyor: "Momi" ... Murat Özer imzasıyla.

28 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

YEDİ YAZAR, YEDİ AYRI ÜSLUP
AŞKTAN DA ÜSTÜN 50 FİLM³

KİTAP SATILAN HER YERDE!

RÜZGÂRIN HATIRALARI

YÖNETMEN Özcan Alper
OYUNCULAR

Onur Saylak, Murat Daltaban,
Mustafa Uğurlu,
Sofya Khandemirova, Ebru Özkan,
Tuba Büyüküstün,
Menderes Samancılar
YAPIM 2014 Türkiye-Fransa
SÜRE 124 dk.
DAĞITIM Bir Film (Nar Film –
Most Prodüksiyon)

FİLM,
ANLATMAKTAN
ÇOK GÖSTERMEYİ
TERCİH EDİYOR.
ARAM'IN GERİ
DÖNÜŞLERİNDE
KURULMUŞ
ÇOK AZ
CÜMLE VAR.

ZAMANIN AKMADIĞI YERLER VARDIR. ORASI GEÇMEYEN, KALAN, HİÇBİR YERE DE GİTMEYEN BİR NOKTADA DURUR. HATIRASI BAZEN DUVARA ASILI, BAZEN DE ÇİZİLEN BİR RESİMDE DURUR. ÖZCAN ALPER'İN SON FİLMİ "RÜZGÂRIN HATIRALARI" 1915'TEN

II. Dünya Savaşı'na Aram'ın üzerinde dolanan, bütün yağmurları üzerine yağdıran bir kara buluttan yola çıkıp bir halkın acısına temel atıyor. Aram 38 yaşlarında, İstanbul'da Türkçe-Ermenice bir gazete çıkartıyor. II. Dünya Savaşı'nın kaotik ortamında bir de azınlık olarak yapmaya çalışıyor bunu. Ama filmde de belirtildiği gibi ak sürü içindeki kara koyun, nerede olsa gidilir, bulunur.

Yayımladığı gazetenin Türkiye'nin Nazilerle işbirliği yaptığına dair manşet atması ise sonun başlangıcı, zaten Varlık Vergisi yılları, sırtına binen vergilerle ya sürülecek ya tutuklanacak. Çareyi en yakın arkadaşı yoldaşı Rasih'in yardımıyla bir sınır köyüne kaçmakta buluyor. Gürcistan sınırına yakın olan bu köy, hem sınırı geçmek hem de saklanmak için uygun görünüyör başta. Ama burası da çok güvenli değil, her yabancı bir Rus ajanı, her yabancı bir tehdit.

Aram hayatta kalma ve kaçış arasında ilk kez kalmıyor. Geriye dönüşlerle, anlık zihin patlamalarıyla 1915'te soykırımdan kaçabilen, hayatta kalan çocuklardan biri olduğunu anlıyoruz. Aram'ın yıllar sonra aynı sürgünlükle bir başka şekilde karşı karşıya kalması bütün bu sürecin dayandığı direk. Geçmiş travmaların her seferinde ölü gibi çıkıp durması, Aram'ın her hatırasında vücut bulup bugüne dokunması da şaşırtıcı değil zira 1915'te olduğu gibi yine hayatta kalmak için kaçıp saklanmak zorunda. Bu travma karşısına bu sınır köyünde daha da tetiklenmiş bir biçimde çıkıyor ve hem fiziksel hem de ruhsal açıdan ateşli bir hastalık gibi peşini bırakmıyor. Güçlü bir biçimde zihninde birikip patladığı her anda beyni ve bedeninin içinde bulunduğu gerçeklikten vazgeçip kendini olduğu yere bırakıp kalması da bu yüzden.

Saklandığı ev de önce güvenli bir yer gibi görünse de Mikail, genç, güzel karısı Meryem ve

köydekilerin hâl tavırlarıyla gerilip genişlen bir yer. Aram'ın hem bir Ermeni hem de bir komünist olarak sürgünlüğe dair huzursuzluğu evdeki genişleme ile daha da artıyor. Yönetmenin kendine özgü tarzıyla şekillenen ve görüntü yönetmeni Andreas Sinanos'un da dokunuşuyla kendini bulan resimler hem hikayenin görsel etkileyiciliğini, hem de atmosferini sürüklüyor.

Hem coğrafi olarak, hem de aynı oyuncuyla çalışmanın verdiği bir etki olarak "Sonbahar" ile akraba "Rüzgârın Hatıraları". "Sonbahar"daki gibi doğrudan bir anlatım yerine resimle, şiirle, edebiyatla tuğlalar örüyor, yolunu sanatla beslenerek çiziyor. İnsanın özgürken tecrit edilmiş olma psikolojisi iç sesler ve günlüklerle daha da açığa çıkıyor. Altyazı dergisine verdiği röportajda tarihi kaynaklardan çok edebiyattan beslendiğini çünkü sanatsal gerçekliğin olgularından, çıplak gerçeklerden daha etkili olduğunu düşündüğünü söylüyor Özcan Alper.

Aram Pehlivan'ın yaşam öyküsünden esinlenerek oluşturulan Aram karakterinin hayatta kalma çabası tarihin bir noktasında kalmayıp devinmeye çalışması hem insani hem de entelektüel bir sorumluluk. Bir entelektüel olarak Aram'ın yaşadığı sürgünlük filmin sonunda jenerikten de görüldüğü üzere Walter Benjamin'den Nazım Hikmet'e, Sabahattin Âli'ye kadar sürgünlüğü yaşamış entelektüellerin yaşamlarından ilham alıyor.

"Sonbahar"ı Türkiye solu, "Gelecek Uzun Sürer"i Kürtlerin kayıpları ve "Rüzgârın Hatıraları"nı Ermeni soykırımından 1940'lara uzanan bir süreç olarak varsayarsak, bu üç filmi toplumsal hafızayı eşleyen bir üçleme olarak okumak mümkün. Üçleme aynı coğrafyanın acılarını birleştirme, farklı yönlerini, karanlık yanlarını göstererek haritasını çıkarma ve eleştirel bir gözle bakmayı da mümkün kılıyor.

Film anlatmaktan çok göstermeyi tercih ediyor. Aram'ın geri dönüşlerinde kurulmuş çok az cümle var. Uzaklarda kalsa da etkileri kuşak kuşak süren bir travmanın yanıp sönen, gidip

**HATIRALAR, FİLMDEKİ
RÜZGAR SESLERİ GİBİ
ARAM'IN PEŞİNDEN
GELİYOR. ZİHNİNDE
YANIP SÖNEN ANILAR,
SİLİNİP GERİ GELEN
HATIRALARLA,
UNUTMAMAK İÇİN
DİRENİYOR.**

gelen hatıraları, filmdeki rüzgar sesleri gibi Aram'ın peşinden geliyor. Söze gerek bırakmadan sadece zihinde yanıp sönen anlar, silinip geri gelen hatıralarla, silinip çizilen resimlerle unutmamak için direniyor.

Filmin iki katmanı olduğundan daha da zor bir yapısı var. Aram'ın katmerlenen acısının farklı tarihsel süreçlere yayılması, aynı acının farklı şekillerde farklı tarihlerde vücut bulması hem temsiliyet açısından hem de karakterler üzerinden kolay anlatılabilir bir şey değil. Bu yüzden seyircinin de dahil olurken çaba sarfetmesi gereken bir süreç var.

Bazen hayal gücünüzün hafızanızdan daha kuvvetli olması, bildiklerinizden daha çoğunu yaşamış gibi hissetmeniz gerekir. Hayatta kalmanın tek yoludur bu çünkü. Onca acıya,

görmüş geçirmişliğe rağmen tutunmanın ilacı bu olur. Bir yandan da devası olmayan bir hastalık olduğunu da bilirsiniz kara koyun olmanın, hiç geçmeyen bir yara izi gibi nüfus cüzdanınızda durur. En ufak kaotik ortamdan en büyük savaşımlara kadar orada kara koyunsunuzdur artık, hayatta kalmanın da çare olmadığı, hayal gücünün de deva olamayacağı bir yerdir. "Rüzgârın Hatırları" o duyguya sarılan, o duyguyla yaşayan bir film. Nefes alış verişlerini bu 'kara koyun'luk üzerinden kurarken, toplumsal hafızamıza sinemayla bir tuğla daha koymayı ihmal etmiyor.

Çok az kişinin yaşadığı uzak bir köydeki savaş koşulları atmosferi iyi anlatılmış.

Mikail karakteri biraz daha eşelenebilirdi.

Hasan Cömert, Evrim Kaya ve Şenay Aydemir'le

ON SEANSI

her cuma
saat: 22.00'de

www.hayattv.net

/hayat_tv

posta@hayattv.net

Frekans Bilgilerimiz: Türksat 3A, Frekans: 12523, Polarizasyon: Dikey(V), Sembol Rate: 22500 FEC: 2/3

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

milyonerlerin değil, milyonların televizyonu

hayat
televizyonu

STEVE JOBS

O SCAR'A ADAY GÖSTERİLEN FİMLERE İMZA ATMIŞ OLSA DA, AARON SORKIN'İN ESAS USTALIĞININ TELEVİZYON OLDUĞU söylenebilir. Böyle olunca senaryosuna imza attığı "Steve Jobs"ta bir televizyon etkisi görmek çok şaşırtıcı olmayacaktı. Oysa film onun yerine üç perdeli bir oyunu andırıyor. Bir biyografiden beklenmeyecek şekilde zaman ve mekan bütünlüğüne sahip bu üç perdenin her biri, sanki üç farklı oyunun perdelerinin açılmasından hemen önce yaşananları konu alıyor. Haliyle de akla geçen yılın Oscar şampiyonu "Birdman"ı getiriyor.

Auteur kuramı tartışmasına girmek isteyenler önden buyursun, film Oscar ödüllü yönetmeni Danny Boyle'dan çok Sorkin'in toplu eserlerinin bir halkası gibi olsa da, yönetmenin üç perdeyi biçimsel olarak birbirinden netlikle ayıran dokunuşlarının etkisini yadsımamak gerek. Neticede üç kısımda anlatılan üç farklı gün tek bir adamı tarif etmek için zahmetsiz bir doğallıkla birleşiyor ve ortaya yalnızca başına tanık olabildiği 21. yüzyılın en önemli figürlerinden olmaya aday Steve Jobs'un kapsamlı bir portresini çıkarmayı başarıyor.

Söz konusu etrafı mitlerle sarılı gerçek bir insan olunca, gerçeğin nerede bitip kurmacanın nerede başladığı insanın kafasını kurcalıyor. Bu yüzden tiyatrodan etkilenen böyle bir yapı, dikkati gerçeklikle ilgili sorulardan biraz uzaklaştırması, bir tür poetik izin sağlaması açısından iyi bir fikir. 16 mm estetiğiyle öne çıkan ilk perde 1984 yılında, ilk Macintosh bilgisayarın tanıtımından hemen önce açılıyor.

İkinci perde ilk Macintoshların yaşadığı satış hezimetinden sonra kendi kurduğu şirketten ayrılmak zorunda kalan Jobs'un dört yıl sonra sıfırdan kurduğu ve eski şirketine geri dönmek için bir araç olarak kullandığı Next'in lansmanının öncesine, üçüncü perde ise iMac serisinin 1998 yılındaki doğuşuna odaklanıyor. Jobs'un hayatındaki en önemli karakterler, pek de inandırıcı olmayan bir şekilde bu üç lansmanın öncesinde sırayla ortaya çıkarak Jobs'la bir mücadeleye giriyorlar.

Böylece filmin, özetle, 'bebekliğinin ilk

birkaç ayında yaşadığı talihsiz olayların etkisinden bir türlü kurtulamayan bir adam' olarak tanıttığı Jobs'u tanımış oluyoruz. Onu önce kaybederken, sonra planlı şekilde yeniden kazanırken ve en son da küllerinden doğarak yüzyılın en büyük kazananı olma yoluna girerken görüyoruz.

Sorkin'in iki saatlik bir filmi neredeyse yarı zamanında geçiyormuş gibi hissettiren senaryosu, geçiş hızında tam anlaşılmayan, sanki ısırdıktan sonra ağızda dağılan topraklar gibi lezzeti sonradan gelen ayrıntılarla dolu. Bu da elbette en çok filmin gizli öznesi teknoloji devrimine yaklaşıyor.

Sorkin'in zaafı her şeyi neyse o gibi göstermesinde, Steve Jobs'u melek yüzlü bir şeytan yapan nedenlerin teşhisine duyduğu güvende. Malum, Mac ile PC arasındaki rekabet yüzyılımızın en çok ilgi çeken konularından ve film bu ayrımın nedenini Jobs'un kontrol manyaklığına, bunu da babasından yediği kazığa bağlama konusunda biraz fazla kararlı davranıyor. Jobs'la ilgili fikrini netleştirse bile, hissini ise asla tam olarak ortaya koymuyor.

Gerçekten de yakın zamanda izlediğimiz biyografinin aksine özel hayatı bu kadar merkeze koyan bu film, duygusal olarak alınabilecek en uzak mesafeyi almayı bir şekilde başarıyor. O yüzden de aslında herhangi bir baba kızın arasında geçen duygusal bir ana odaklanan final biraz havada kalıyor. Bütünlük takıntılı Steve Jobs yaşasa (ve ola ki konuyla belli bir mesafeyi kurmayı başarsa) filmin hiç sekmeyen ritmini ve bütünlüklü estetiğini beğenirdi, buna kuşku yok.

Ancak Sorkin'in Amerikan liberalizmi akan damarları, çağımızın bir dâhisi olsa da herhangi bir adam olarak resmettiği Jobs'un neden tam da bu çağın dâhisi ve elbette bu çağın tiranı olduğuyula çok ilgilenmiyor.

Fassbender ve Kate Winslet başta olmak üzere oyuncu performansları Apple tasarımları kadar kusuruz.

Kapitalizmin en rafine hali anlatılırken, olan bitenin mutsuz bir evlat edinme hikayesine bağlanması.

YÖNETMEN Danny Boyle
UYUNCULAR Michael Fassbender, Kate Winslet, Seth Rogen, Jeff Daniels, Michael Stuhlbarg, Katherine Waterston
YAPIM 2015 ABD
SÜRE 122 dk.
DAĞITIM UIP

SENARİST AARON SORKIN'İN ZAAFI HER ŞEYİ NEYSE O GİBİ GÖSTERMESİNDE, STEVE JOBS'U MELEK YÜZLÜ BİR ŞEYTAN YAPAN NEDENLERİN TEŞHİSİNE DUYDUĞU GÜVENDE.

PAN

YÖNETMEN Joe Wright

OYUNCULAR Hugh Jackman,

Levi Miller, Garrett Hedlund,

Rooney Mara, Amanda Seyfried,

Cara Delevingne, Adeel Akhtar,

Nonso Anozie

YAPIM 2015 ABD-İngiltere-

Avustralya

SÜRE 111 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

**PETER'İ ANNESİ
TARAFINDAN BIRAKILDIĞI
YETİMHAZENİN
'HAYAL GÜCÜ YÜKSEK
FERDİ' OLARAK
BETİMLEYEN AÇILIŞ,
'KARANLIK' BİR
HİKAYENİN
İPUCUNU VERİYOR.**

SKOÇ ROMAN VE OYUN YAZARI J.M. BARRIE'NİN YARATTIĞI PETER PAN, BELLİ ARALIKLARLA GÖRSEL KARŞILIĞINI İZLEDİĞİMİZ PERİ MASALLARINDAN BİRİ. BÜYÜMEYİ REDDEDEN BİR ÇOCUK ÜZERİNDEN MASUMİYETİ KAYBETMENİN KORKUSUNU VE GEÇMİŞ zamanlara olan özlemi körükleyerek her yaştan izleyicinin damarına seslenebilmesi hikayeyi zamansız kılmaya devam edecek. Hollywood tarafından son ele alınışının ardından geçen 12 senelik zaman dilimi, günümüzün prequel ya da 'farklı açıdan bakma' tercihi açısından uzun sayılabilecek bir süre.

Kariyerini genel olarak uyarlama senaryolarla sürdüren, bunu yaparken dört başı mamur yönetmenlik yeteneklerini her daim bizlere hissettiren Joe Wright'ın, Peter Pan'ı ne kadar yükseğe 'uçurabileceğini' büyük merakla bekliyorduk. Zira kendisinin Anna Karenina gibi ezberlediğimiz bir melodramı perdeye aktarışındaki tiyatral zarıflığı hâlâ unutulmuş değiliz.

Bizi İkinci Dünya Savaşı yıllarına götüren, Peter'ı annesi tarafından bırakıldığı yetimhanenin 'hayal gücü yüksek ferdi' olarak betimleyen açılış sekansları, 'daha karanlık' bir hikaye izleyeceğimizin ipuçlarıyla dolu. Savaş zamanının getirilerinin yanı sıra baş rahibe Barnabas'ın kurduğu kokuşmuş düzenle şekillenen karanlık atmosfer, sırta kadem basan çocukların varlığıyla iyice keskinleşmiş. Bizleri fazla bekletmeden arz-ı endam eden uçan korsan gemisinin 'yüksek katıllımlı' çocuk kaçırma hadisesinden sonra ise Peter'ın 'gerçek macerasının' içerisindeyiz artık. Neverland'ın tüm peri tozlarına sahip olmak isteyen Kara Sakal ve avaneleri madenlerinde çalıştırmak için kimsesiz çocukları kullansa da bilmedikleri bir şey var: Peter seçilmiş kişi.

Seçilmiş kişi olarak farklı dünyaya adım atmak, birkaç yaratıkla iletişime geçmek, dostlar kazanmak, yerlileri yanına katmak ve bir

komutana dönüşmek...

Pan'ın ya da aynı kulvarda ilerleyen başka bir filmin fragmanında 'bu senin kaderin' cümlesini duymak ne de kadar şaşırtıcıysa, "Pan" da o kadar şaşırtıcı. Kara Sakal'ın filme dahil olduğu anlara tekabül eden Nirvana/Smells Like Teen Spirit korusu güzelliği -mekan açısından "Mad Max: Fury Road"u, öykünme bakımından kimi Baz Luhrmann filmlerini hatırlatsa da- aynı zamanda Pan'ın son iyi anları... Durum şu ki; vakit çok erken.

Oliver Twist'vari başlangıçtan steampunk Neverland'e geçişin ardından, orijinal Peter Pan hikayesinin karakterlerini gidişata dahil eden hazmı kolay akış, Kaptan Hook'u olgunlaşmamış Indiana Jones olarak resmediyor.

Karakteri canlandıran Garrett Hedlund'un aşırı abartılmış eski usul Amerikan kahramanı

profili, günün birinde kötü adam formuna geçecek olan Hook'u devre dışı bırakıyor. Peter'in ne yapacağı konusundaki şaşkınlığını en azından bilek gücü ile aza indirgeme görevi üstlenen Hook'un pespayeliği filmin tüm gidişatına etki ediyor.

Neverland'in yerlilerinden tanıma imkanı bulabildiğimiz tek temsilci Tiger Lily de alabildiğine güçlü bir karakter olmasına rağmen 'filmin flört edilecek kadını' tanımlamasından öteye geçemiyor.

Joe Wright'ın 'yerli kadını Rooney Mara mı oynar?' gibi alışıldık şikayetleri görmezden gelerek Neverland halkını çok uluslu şekilde resmetmesi ne kadar doğru bir kararsa, Peter Pan dışındaki karakterlerin karikatürden hallice halleri de o kadar yanlış.

Ardı ardına sıralanan ve şükürler olsun ki

temposu bir an bile düşmeyen aksiyon sekanslarındaki başarılı 3D kullanımı, eksik gedikleri görüntü bombardımanı ile kapatma işlevi görüyor. En iyi niyetli tabirle baş ağrıtıcı olarak nitelendirebileceğimiz John Powell imzalı orkestral müziğin tüm filmi neden bu kadar sarmaladığını ise anlamak zor.

Blacklist'in ünlü 'henüz çekilmemiş olan en iyi senaryolar' listesinde gördüğümüz günden beri bizleri meraka sürükleyen, Joe Wright'ın yönetmen koltuğuna oturmasıyla heyecanı iki katına çıkaran Pan, bu haliyle ertesi gün unutacağımız bir deneyim olarak kalıyor.

Kostüm departmanı gerçekten iyi iş çıkartmış.

Hook'un akibeti konusunda bir gıdım merak duygusu yaratamıyor.

TEMPOSU BİR AN BİLE DÜŞMEYEN AKSİYON SEKANSLARINDAKİ BAŞARILI 3D KULLANIMI, EKSİK GEDİKLERİ GÖRÜNTÜ BOMBARDIMANIYLA KAPATMA İŞLEVİ GÖRÜYOR.

VICTOR FRANKENSTEIN

YÖNETMEN Paul McGuigan

UYUNCULAR James McAvoy,

Daniel Radcliffe, Andrew Scott,

Jessica Brown Findlay,

Charles Dance

YAPIM 2015 ABDa

SÜRE 110 dk.

DAĞITIM The Moments

Entertainment

SİNEMANIN EN SEVDİĞİ CANAVARLARDAN BİRİ, DOKTOR FRANKENSTEIN'IN LABORATUARINDAN ÇIKMIŞTI. MARY SHELLEY'NİN HENÜZ 19 YAŞINDAYKEN KALEME ALDIĞI ROMANININ KAHRAMANI CANAVAR, HEP YARATICISININ adıyla anılır. Lord Byron, onun sevgilisi ve Mary Shelley'nin yakın arkadaşı Claire Clairmont, daha sonra Mary ile evlenecek Percy Shelley ve kısa öyküsü "Vampyre" ile romantik ve gotik edebiyatın öncülerinden John William Polidori'nin Cenevre'de geçirdikleri günlerin ve uzun sohbetlerinin sonucunda, birer korku öyküsü yazmaya karar verilir. Frankenstein'ın temelleri böyle atılır. Mary Shelley'nin yaşamına damgasını vuran ilk trajedi annesinin onu doğururken ölmesidir. Ölüme karşı durmak, onu yenmek, sonsuz yaşamı elde etmek...

Oysa yaşamlarımızı anlamlı kılan bir gün ölecek olmamız değil midir? Mary Shelley, en azından, yarattığı Doktor Frankenstein'ın nezdinde, ölü bedenlere o dönemin gözde tedavi araçlarından elektrik sayesinde yaşam aşılanabileceğine dair fantezisini, romanında gerçekleştirir. Doktor Frankenstein böylece Tanrı'nın rolünü üstlenecek, hayat bulan yaratık, yeni Adem, öğrenerek, gözleyerek, yavaş yavaş ruhuna kavuşacaktır.

Hikaye malum, pek de mutlu bitmiyor. Yaşamın anlamını oluşturan en önemli öğe ölümse, bunu ortadan kaldırmak ve bir anlamda "Tanrı'nın yerine geçmek cezasız kalmıyor.

"Victor Frankenstein"ın derdi, başı sonu çok iyi bilinen hikayeyi farklı bir açıdan anlatmak. Bu nedenle de perspektifi değiştirmeyi ve aslında romanda yer almayan, ilk kez Universal Stüdyoları'nın 1930'lardaki Frankenstein serisinde karşımıza çıkan Igor'u ön plana taşımayı tercih etmişler.

Genellikle Doktor'a mezar kazıp ceset parçaları toplamakta yardımcı olan Igor, daha sonra canavara hoyrat davranan, üstelik onu,

kendisini dışlayan kasabalılara karşı kıskırtan kaçık biri olarak resmedilmişti. Daniel Radcliffe'e emanet edilen yeni Igor ise, yaşadığı sirkte tesadüfen tanıştığı Doktor Frankenstein'ın (James McAvoy) ilgisini anatomi bilgisi ve çizimleriyle çekiyor. Güzel cambaz Lorelei'nin (Jessica Brown Findlay) düşmesiyle ona ilkyardımlı Igor ile birlikte yapan Frankenstein, aradığı yardımcıyı bulduğunu anlıyor.

Kaderi böylece keşişen ikilinin sirkten kaçarken bir çalışanın ölümüne neden olmaları Müfettiş Turpin'in (Andrew Scott) dikkatini çekince, hikayeye polisiye bir hava katılsa da; ateist, materyalist ve rasyonel düşüncenin savunucusu Doktor Frankenstein ile neredeyse bir din adamı kadar dinine düşkün Müfettiş arasında felsefi bir çatışmanın da temelleri

ASLINDA ROMANDA YER
ALMAYAN, İLK KEZ
UNIVERSAL
STÜDYOLARI'NIN
1930'LARDAKİ
FRANKENSTEIN SERİSİNDE
KARŞIMIZA ÇIKAN IGOR'U
ÖN PLANA TAŞIMAK
TERCİH EDİLMİŞ.

atılmış oluyor. Bir yandan da Frankenstein'ı yeni bir hayat meydana getirmeye, Tanrı'nın rolüne soyunmaya iten sebebi öğrenmemiz için minik ipuçları veriliyor. Igor'u aslında olmadığı kamburluktan, acımasız sirk yaşamından çekip alan Frankenstein'ın saplantısı, sonunda canavarını ortaya çıkarıyor fakat bu canavar, romandaki ve diğer film uyarlamalarındaki gibi yalnızlıktan mustarip, insanlaşma yolundaki bir yaratıktan ziyade, korkunç görünümü ve ilkelliğiyle hemen öldürülen bir laboratuvar deneyi olarak karşımıza çıkıyor.

"Victor Frankenstein" -her ne kadar daha eski bir dönemde geçse de- steampunk estetiğine yaklaşan görselliği ve aksiyona ağırlık verişiyile göz boyamaya çalışırken, konvansiyonel sinemanın klişelerinden kurtulamıyor. Serbest bir uyarlama olma yolunda, asıl metnin

derinliğini ısıtıyor ve karakterler de bu noktada yüzeyselleşiyor doğal olarak. "American Ultra" ve "Doğaüstü"nün (Chronicle) genç senaristi Max Landis'in, mevzuyu güncelleme ve modernize etme niyetini hissetmekle birlikte, ortada yavan bir Frankenstein uyarlaması var. Andrew Scott, "Sherlock" dizisindeki Holmes'un ezeli düşmanı Jim Moriarty rolünden beri üzerine yapışan kötü adam imgesinden burada da kurtulamıyor. Daniel Radcliffe ile James McAvoy ellerinden geleni yapsalar da "Victor Frankenstein", ambalajı göz alan ucuz bir hediyeye benziyor.

Canavar'ın yeni görünümü, şimdiye dek karşımıza çıkanlardan çok daha korkutucu.

Doktor Frankenstein'in ilk yaratığının akademideki sunumdan kaçıp eve geri dönmesinin açıklaması ne?

**DANIEL RADCLIFFE İLE
JAMES MCAVOY
ELLERİNDEN GELENİ
YAPSALAR DA
"VICTOR
FRANKENSTEIN",
AMBALAJI GÖZ ALAN
UCUZ BİR HEDİYEYE
BENZİYOR.**

AZAP

★
YÖNETMENLER Dilek Keser,
Ulaş Güneş Kacargil
OYUNCULAR İrem Deniz,
Ayşe Selen, Dilşah Demir,
Sonya Dicle Akbaş
YAPIM 2015 Türkiye
SÜRE 82 dk.

DAĞITIM MC Film (Don Kişot Yapım)

**CİNLER BU
TOPRAKLARIN
ESKİTEMEDİĞİ EN
BÜYÜK KORKU EŞİĞİDİR
ZİRA HENÜZ AŞILAMADI.**

STEPHEN KING, KORKUNUN 'BİLİNMEYENE DAİR' OLDUĞUNU SÖYLÜYORDU BİR RÖPORTAJINDA. İNSAN BİLMEDİĞİ şeylerden korkar. Bilinmeyene dair harekete geçen zihnimizin neler üretebileceğini kestirmek zor. Lakin bir de bildiklerimiz var; onlardan korkmak, her daim tedirgin bir insan için bile zor artık. Ne mi o bildiklerimiz? Türkiye korku sinemasının vazgeçilmezleri! Cinler...

Toplumsal bir korkma biçimi olduğunu düşündürtecek çok fazla şey var. Aynı coğrafyada anlatılan hikayelerin korku unsurları hep benzerdir.

Anadolu'nun bir ucundan bir ucuna dolanıp çeşitli hikayeler dinleme fırsatı bulduysanız bu önerme aklınıza yatabilir. Bazı korku unsurları, bölge bölge benzer hikaye üzerinden anlatılır, sadece isimleri değişir, belki biraz da küçük nüanslar eklenir. Cinler de bu toprakların eskitemediği en büyük korku eşığıdır zira henüz aşılamadı.

Dilek Keser ile Ulaş Güneş Kacargil'in

yönettiği "Azap", Aysin adlı genç bir öğretmenin atandığı okul hakkında öğrendiği esrarengiz olaylarla birlikte başlıyor.

Aysin, arkadaşlarına atandığı köyü eskiden cinlerin bastığını anlatınca genç kadınlar cin çağırmaya karar veriyor. Daha sonra o köye giden ve birçok garip şeye tanık olan Aysin için kabus başlıyor.

Film öncelikle cin çağırmayla başlıyor, sonra köye giden Aysin'i görüyoruz daha sonra sahne yine ilk sekansa dönüyor. Paralel iki olay anlatmaya çalışan "Azap", bütünlüğü sağlayamıyor.

Nerede başladığını unutacak kadar savruluyor. Hikaye şeytan çıkarma, cadı ayinleri ve finalde bir hacıyla, yıllardır cinlerin hallaç pamuğuna benzettği korkunun eşığını bile geçemiyor...

Cadıların bu topraklarda korku unsuru olmadığını göstermesi açısından emsal bir çalışma.

Korku eşığı son derece düşük benim gibi birini bile korkutamamış olması...

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

KURBAĞA KRALLIĞI

ORJİNAL ADI Frog Kingdom

YÖNETMENLER Nelson Shin,

Melanie Simka

SESLENDİRENLER Bella Thorne,

Gregg Sulkin, Dallas Lovato

YAPIM 2013 ABD-Çin

SÜRE 86 dk.

DAĞITIM The Moments

Entertainment

FİLME HAKİM OLAN

ROMANTİK KOMEDİ

TONUNA RAĞMEN

FİNALİ DOĞUNUN

ASALETİ YAPIYOR.

TARİH VE AKSİYONUN İÇ İÇE GEÇTİĞİ, RENGARENK ÇİN FİMLERİ İYİ BİLİNİR, ZHANG YIMOU'NUN "KAHRAMAN"INDAN (YING Xiong) başlayarak. Tutkulu dövüşlerde, renklerin dans ettiği filmlerde Çin manzara resimleri sinemaya yansır. "Kurbaga Krallığı" sanatsal olarak o düzeye epey uzak, çocuklar için ticari bir animasyon olduğu halde, renkleri kullanışıyla o ustalığı akıllara getiriveriyor.

Kahramanlarının kurbağalardan oluşması, en özgün yanı. Yoksa, zorla evlendirilmeye çalışılan meraklı ve güzel prensesler, ondan önce de kim bilir kaç kere evden kaçtı, tebdili kıyafet gezerken asi ve yoksul esas oğlana rastladı, tanışır tanışmaz kavgaya başladı... Bu kez, kurbağa kral, olimpiyatları kazanana prensesle evlenmeyi vaat eder. Prens kaçıp erkek kılığına girer, yarışmalara katılıp özgürlüğünü kazanmaya karar verir. Ülkeyi ele geçirmeye çalışan Yılan Kral'ın oyunlarına karşı, satıcısı Yağmur ile kim olduğunu bilmediği Prens birliktedir mücadele eder.

Çin-Amerikan ortak yapımı (daha çok sermaye ABD'den, işçilik Çin'den tahmin

edileceği gibi) bir film değil sadece, her yanıyla melez bir film bu. Biraz aksiyon, biraz komedi, biraz romantizm, biraz sportif müsabaka içeren, biraz yetişkinler ama daha çok küçük izleyiciler için, basit ama çok sayıda iç içe geçen hikayeden oluşan bir masal. "Yüzüklerin Efendisi" (The Lord Of The Rings) misali korkunç yılandan dans eden penguenlere, bildik unsurlarla, yapraklardan dallara uçuşan Uzakdoğu estetiği yan yana. Kurbağa yazısı bile bu melezliği taşıyor, Çin yazısıyla Latin alfabesinin karması gibi. Sonunu da belki böyle yorumlamak gerek, kötüler yenildiği, Prens kurtulduğu halde Yağmur ülkeyi terk edince, filme hakim olan romantik komedi tonuna rağmen finali doğunun asaleti yapar. Dostluğun, kardeşliğin galibiyeti demek daha doğru herhalde, filmde tekrarladıkları gibi.

Yapraklardan evler, minik dallardan merdivenler, ince Çin işi ne varsa, pek güzel.

Finale kadar klişelerin dışına çıkamıyor.

PAN

RÜZGÂRIN HATIRALARI

STEVE JOBS

VICTOR FRANKENSTEIN

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
AZAP							
KURBAĞA KRALLIĞI / FROG KINGDOM	★★						
PAN	★★			★★★★	★★		
RÜZGÂRIN HATIRALARI	★★★★★			★★★★	★★★★	★★★★★	
STEVE JOBS	★★★★	★★★★		★★★★★	★★★★		
VICTOR FRANKENSTEIN	★★				★★		
ABLUKA	★★★★★	★★★★		★★★★	★★★★	★★★★★	
AÇLIK OYUNLARI: ALAYCI KUŞ BÖLÜM 2	★★			★★	★★	★★	★★★★
ALİ BABA VE 7 CÜCELER	★★★★		★★★★	★★★★	★★	★★★★	★★
ANNEM / MIA MADRE		★★★★		★★★★★	★★★★		
CASUSLAR KÖPRÜSÜ / BRIDGE OF SPIES	★★★★			★★★★		★★★★★	★★★★
DOLANMA		★★					
DÜĞÜN DERNEK 2: SÜNNET	★★★★						
GİZEMLİ GERÇEK / SECRET IN THEIR EYES				★★	★★		★★★★
GOOSEBUMPS: CANAVARLAR FIRARDA / GOOSEBUMPS	★★			★★			
HAYAL ÜLKESİ / JAUJA	★★★★	★★★★			★★★★		★★★★
HAYATIN KIYISINDA / BY THE SEA				★★	★★		★★★★★
İÇİMDE AKAN NEHİR	★						
LIFE				★★★★	★★★★		★★
MACBETH				★★★★	★★★★		★★★★
SAKİN BATI / SLOW WEST		★★★★		★★★★	★★★★		
SARMAŞIK	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
SNOOPY VE CHARLIE BROWN: PEANUTS FİLMİ				★★★★★			
SPECTRE	★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★
UZAKLARDA ARAMA	★			★★★★	★★	★★★★	

HAFTANIN FİLMLERİ GÖSTERİMİ DEVAM EDENLER

'UZAKTAN' BAKIŞLA ANTALYA İZLENİMLERİ

Önceden gördüğüm **iki üç örnek** dışında yarışan filmlerin çoğunu bilmediğim için genele dair bir tartışma yürütemem ama **en iyi film**, en iyi yönetmen, **en iyi senaryo** ve en iyi erkek oyuncu ödüllerine ulaşan **“Sarmaşık”**ın bu başarısına çok sevindim...

YURT DIŞINDA GEÇİRDİĞİM ÜÇ YIL HARİÇ, 1997'DEN İTİBAREN TAKİP ETTİĞİM, BASIN TOPLANTILARINI VE FİLM EKİPLERİYLE SÖYLEŞİLERİ YÖNETTİĞİM, İKİ KEZ ANA JÜRİDE PEK ÇOK KEZ DE YAN DALLARDAKİ yarışmaların jürisinde yer aldığım, özel yayınlarına katkıda bulunduğum Antalya Altın Portakal Film Festivali'ne (adı değişti bilindiği üzere) bu yıl ne yazık ki katılamadım. Festival yönetimine teşekkür ederim, bu yıl da davet ettiler, ancak festival tarihinin aralık ayına kaydırılması nedeniyle işimi gücümü ayarlayamadım ve çok istememe rağmen Antalya'da bulunamadım.

'Belgeselciler' sorunu nedeniyle, bu kez iyiden iyiye 'sönümlenen' boykot anlayışına karşı olduğumu ta en başından dile getirmiştım. Altın Portakal gibi kök salmış bir festivalin ne olursa olsun gözden çıkarılmaması gerektiğini, 12 Mart'lar, 12 Eylül'ler görmüş, nice badireler atlattmış 52 yıllık geleneği günümüz iktidar partisinin bir uzantısı haline getirme çabalarına karşı ancak 'sahada' bir şeyler yapılabileceğini savundum. Görülebildiği kadarıyla festival boyunca 'en muhalif söylemler' de zaten sahada, yani ödül töreni sahnesinde yankılandı, tek bir cümlemin bile uzun protesto açıklamalarından daha etkili olabildiği görüldü. Bu vesileyle, bu yılki 'boykot girişimi'ne özel eleştirmen jürilerini iptal ederek destek veren tek ciddi kurum olan derneğimiz SİYAD'ın yönetiminin de 2016'dan itibaren bu hatayı tekrarlamayacağına inandığımı belirtiyim.

Önceden gördüğüm iki üç örnek dışında yarışan filmlerin çoğunu bilmediğim için genele dair bir tartışma yürütemem ama en iyi film, en iyi yönetmen, en iyi senaryo ve en iyi erkek oyuncu ödüllerine ulaşan "Sarmaşık"ın bu başarısına çok sevindim. Genel yorumlar da o yönde; jüri isabetli kararlar almış.

Tolga Karaçelik, yerli-yabancı ayrımı yapmadan söyleyeyim, 2015'in en iyi filmine imza atmış durumda.

'Muhafazakarlarımızın muhafaza edemediği' bir sembol daha; 'Altın Portakal'ın festivalin adından çıkarılmasına alışmak, dahası kabullenmek zor. İki geceye yayılmış ödül töreni garabetinin de bir daha tekrarlanacağını sanmam. Yazıldığı çizildiği kadarıyla törenlerdeki aksaklıklar falan da aynen devam...

İki ayrı yazarın Antalya izlenimlerinden alıntılar yaparak, manzarayı biraz daha belirginleştirelim.

Atilla Dorsay, 1 Aralık'ta T24 sitesinde yayınlanan yazısında tören ve sunum zaaflarının üzerinde ayrıntılı biçimde dursa da genel havadan, dönüşümden ve gidişattan oldukça memnun. "52. Antalya Festivali hayli parlak biçimde açıldı. Doğrusu o batılıların 'star power-yıldızların gücü' dediği şeyi özlemiştik. Menderes Türel'in ilk başlangıç döneminde ve olayın TÜRSAK'la işbirliğiyle kotarıldığı yıllarda az mı ünlü görmüştük Antalya'da? Adlarını sıralasam tüm yazı biter!" diyor Dorsay.

Akşam gazetesi köşe yazarı iletişimci Ali Saydam ise pek aynı kanıda değil. Saydam, 10 Aralık yazısında şöyle yazıyor:

"Bu sefer nedense ümitliydim... Antalya Belediye Başkanı Menderes Türel Bey'i bir dönem yakından tanıma ve takdirle izleme fırsatı bulduk diye mi; yoksa bu konuyu pek çok akli başında insan yıllardır yazıyor; artık bu sefer adam edilir diye düşündüğümüzden mi bilemem; ama umutluydum iyi bir şeyler olacak diye..."

Ancak bir de baktık ki eski hamam eski tas. Şu etkinliğin adını bir değiştirseler bütün sorun çözülecek belki de, beklentiler düşecek. Herkes rahatlayacak. Mesela

deseler ki: Antalya Sanat Filmleri Festivali... Bir tane de adam gibi Oscar'ı model alan bir organizasyon düzenleseler... Kimse ağzını açıp 'Yahu burada birinci gelen filmleri kimse izlemiyor; ödül alan sanatçıları kimse tanımıyor; sinema demek şöhrat demektir; bu festival şöhrate falan prim vermiyor; bu tür festivallerin tek amacı vardır, o da sinema ticaretine hizmet etmektir amatörler değil' diye eleştirmeyecek mi? Şöhrat diye bula bula geçmişteki (özellikle 'Julia'daki müthiş rolüyle) oyunculuğuna hayran olduğum, ancak günümüzün sinemasında doğal olarak izi olmayan Vanessa Redgrave'i mi bulmuşlar şöhrat diye davet etmek için? (Yerden yere çaldıkları Yeşilçam'ın starlarından medet ummaya da utanmıyorlar; onlar da olmasa, medya hiç görmeyecek festivali.)"

Görüldüğü üzere, pek çok şey değişse de 'gelenek' değişmiyor, Antalya ne İsa'ya, ne Musa'ya yaranabiliyor.

İki hafta sonra görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

NIAGARA

Henry Hathaway, Marilyn Monroe'yu, başta kıpkırmızı elbisesiyle ünlü **“Kiss” şarkısını söylerken** dans ettiği sahne olmak üzere, deyim yerindeyse doya doya kullanır. Monroe'nun seyirciye antipatik ve 'olumsuz karakter' olarak görüldüğü **ilk ve son filmidir “Niagara” (1953)**. Hathaway, bugünden bakıldığında belki de hayli rizikolu bir işe girişmiş, tüm zamanların en ünlü **‘sarışın seks bombası’nı** daha ilk başrolünde ‘hainlik potansiyeli’ çerçevesinde sunmuştur.

ÖNCELİKLE MARILYN MONROE FİLMOGRAFISİNDEKİ AYRIKSI YERİYLE TANIMLANSA DA ‘BEYAZPERDEDE AÇIK HAVA SERÜVENİ’ DENİLİNCE AKLA İLK GELEN YÖNETMENLERDEN BİRİ OLAN HENRY HATHAWAY AÇISINDAN DA ÖNEMLİ BİR YAPIMDIR “NIAGARA”. 1985’TE 87 YAŞINDA ÖLDÜĞÜNDE ARDINDA TAM 60 FİLM BIRAKMIŞTI HATHAWAY. “Öldüren Buse”nden (Kiss Of Death) “Alaska Fedailer”ne (North To Alaska), “Çöl Kartal”ndan (The Desert Fox: The Story Of Rommel) “İz Peşinde”ye (True Grit), “Nevada Katilleri”nden (Nevada Smith) “Rommel’e Baskın”a (Raid On Rommel) açılan yelpazede belleğimizde derin izler bırakan dopdolu bir kariyer...

Ve tabii ki Hathaway’ın, 1950’lerin Amerikan sinemasına ayrıcalık katan ‘kara film’ türüne de ilgi göstermemiş olması düşünülemezdi. Aksini iddia edenler, epeyce mesafeli yaklaşan eleştirmenler olsa da 1953 yapımı “Niagara” bana sorarsanız bu ilginin harika ve başlıca örneklerinden biridir.

Yeni evli, mutlu mesut Polly (Jean Peters) ve Ray Cutler (Casey Adams), biraz gecikmiş balayıları için ABD-Kanada sınırındaki Niagara şalesine gelirler. Kaldıkları moteldeki Rose (Marilyn Monroe) ve George Loomis (Joseph Cotten) çifti, daha ilk günden Cutler’ların dikkatini çeker. Kore Savaşı’na katılmış olan George ağır psikolojik sorunları olan bir adamdır ve üstelik seksi-sarışın karısı ile onun gizli

sevgilisi Patrick (Richard Allan) tarafından öldürülmek istenmektedir. Loomise çiftinin sorunlu ilişkisi sinir krizlerine yol açacak, Bay ve Bayan Cutler yavaş yavaş bu durumun ayrıntıları ve motel komşuları hakkında daha fazla bilgi sahibi olacak, gelişmeler polise boyut kazanacak, cinayetler işlenecek, gerilim dolu kaçma-kovalamaca ve kedi-fare oyunu yaşanacak ve olaylar trajik bir finalle noktalanacaktır.

Henry Hathaway, bir yıl öncesinde “Son Yaprak”ta (Full House) orta ölçekli bir rol verdiği Marilyn Monroe’yu, başta kıpkırmızı elbisesiyle ünlü “Kiss” şarkısını söylerken dans ettiği sahne olmak üzere, deyim yerindeyse doya doya kullanır.

Kamera karşısına geçtiği 18. film olmakla beraber Monroe “Niagara”da ilk önemli rolündedir, hatta aldığı süre göz önüne alındığında ve devreden ‘biraz’ erken çıkmakla beraber ilk başrolündedir. Bebeksi mi bebeksi olmasına rağmen, kocasına ihanet eden, içten pazarlıklı bir ‘femme fatale’ olarak görünür film boyunca. Altını çizerek belirtmek gerekir ki Monroe’nun seyirciye antipatik ve ‘olumsuz karakter’ olarak görüldüğü ilk ve son filmidir “Niagara”. Hathaway, bugünden bakıldığında belki de hayli rizikolu bir işe girişmiş, tüm zamanların en ünlü ‘sarışın seks bombası’nı daha ilk başrolünde ‘hainlik potansiyeli’ çerçevesinde sunmuştur.

Başrol açısından rakibesi Jean Peters gibi görünmekle birlikte bu konuda Monroe'yla asıl büyük çekişme içine girenin bizzat şelalenin kendisi olduğu açıkça görülmektedir. Filmin ilk yarısında Hathaway, Marilyn Monroe'yu sürekli ön planda tutar.

Sonrasında, olayların yavaş yavaş yön değiştirmesiyle birlikte, görüntü yönetmeni Joseph MacDonald'ın da olağanüstü kareler yakalamasıyla, bu cömertlikten tüm haşmetiyle Niagara yararlanmaya başlar. Kolayca tanımlanamayacak iki güzellik, Monroe ve Niagara birbirlerinden rol çalmaya girişecek ve bu güzelliğin aynı zamanda çok tehlikeli olduğunu da sürekli duyumsatacaklardır.

1953, Marilyn Monroe açısından çok verimli bir yıldı. "Niagara"nın ardından "Sarışın Bomba-Erkekler Sarışınları Sever" (Gentlemen Prefer Blondes) ve "Milyoner Avcıları" (How To Marry A Millionaire), göz alıcı Technicolor teknolojisiyle çekilmiş, son derece işbilir ekipler tarafından kotarılan, stüdyonun kesenin ağzını açtığı, yüksek bütçeli ve iddialı yapımlardı.

"Niagara", Monroe'nun beyazperde kimliğini tanımlamak açısından büyük bir adım, sağlam bir garanti niteliğindedir. Artık 'ünlü olduğunu düşünmeye' başlamıştı. Marilyn Monroe tarihçisi-yazar Charles Castillo'nun "Marilyn Monroe Ve Bilinmeyen Hayatı" adlı kitabında

(Artemis Yay., 2011) "Güzeldi, seksiydi, çekiciydi. Sıradan bir seks sembolü değildi, gerçek bir seks sembolüydü.

Bu, onun tarafından yaratılıp kusursuzlaştırılmış bir cazibeydi. Çocuksu, masum, kıskırtıcı ve parlaktı" diye tanımladığı dönüm noktasının filmiydi "Niagara".

İçindeki kötülüğün, kendini koruma duygusunun da etkisiyle giderek uyandığına tanık olduğumuz zavallı ve çaresiz George Loomis, filmin ortalarına doğru bir sahnede, kesilen elini tedavi etmek için odasına gelen Polly'ye, Niagara Nehri üzerinde şelaleye doğru yüzmekte olan herhangi bir kütüğün 'Tanrı'nın bile engel olamayacağı sonu' hakkında şeyler söyler.

Hathaway, neredeyse tüm final bölümünü bu 'kader' üzerine kuruyor, son sözü tümüyle şelaleye bırakır ve seyirciyi gürül gürül akan, soluk kesici bir finale hazırlıyor.

Elbetteki saygım sonsuz ama 'Her şeyi yıkmak için Samson gibi dört sütuna değil, sadece tek sütuna ihtiyaç duyan' ünlü eleştirmen Pauline Kael'in "Niagara" hakkındaki 'Merak uyandıracak kadar bayağı ve boş...' yargısına katılmam olanaksız.

Hathaway bize Monroe ve Niagara'yı gösteriyorsa, Kael'in kaleminin ucuna değil, o ikisine bakmak gerekir.

COMMANDING HEIGHTS

2002 yapımı **PBS** belgeseli “**Commanding Heights**”, insanın bir tür olarak varlığını idame ettirebilmesini sağlayan **ekonomik** sistemin hikayesini anlatıyor. Büyük **ekonomistler** ve tarihin akışını derinden etkileyen **ekonomik ilişkiler** bu belgeselin başat konusu.

AKADEMİK KİTAPLARDA MESELENİN ÖZÜNE İNmeden evvel ekonomi şöyle TANIMLANIR: DÜNYADAKİ KİT KAYNAKLARLA İNSANLARIN SINIRSIZ İHTİYAÇLARINI OLABİLECEK EN VERİMLİ ŞEKİLDE KARŞILANMASINI SAĞLAMAYA ÇABALAYAN BİLİM DALI. YANI, EKONOMİ, ELDEKİ MALZEMEYLE EV HALKINA EN UZUN SÜRE YETECEK yemeği yapmaya çalışmaktadır. Kapitalizmin en büyük teorisini, hatta bilimsel anlamda kurucusu olan Adam Smith meseleyi şöyle açıklamıştır: Ekonomi yalnızca malların üretimi ile ilgilenmez. Bir zenginlik bilimi olarak ekonomi; zenginliğin üretimi, değişimi ve dağılımı ile ilgili her şeyi kapsamaktadır. Öte yandan Marx’a göre ekonomi sadece ücretleri ve fiyatları belirlemekle, bu ücret ve fiyatların oluşma ve değişme süreçlerini açıklamakla yetinmemeli, toplumsal ilişkilerin bu mekanizmayı ne şekilde etkilediğiyle de hemhal olmalıdır. Mevzubahis ettiğimiz PBS belgeseli “Commanding Heights”, ‘ekonomi’ mefhumunun tam olarak ne olduğunu, global dünyada neyi temsil ettiğini, hayatlarımızda neyi değiştirdiğini ve insanlık tarihine nasıl tesir ettiğini etraflıca ele almaktadır.

Yaklaşık iki saatlik üç bölümden, toplamda altı saatten oluşan belgesel, ekonominin yakın tarihine Birinci Dünya Savaşı sularından giriş yapıyor. Yüzyılın başında Adam Smith’in teorileri ışığında serbest piyasa etrafında mevzilenmiş ekonomik sistem hüküm sürüyor. Savaşın en kuvvetli şekilde, en az hasarla çıkan ülke olan ABD, hem an itibariyle paramparça olmuş olan global ekonominin hem de dünyadaki yığın güç dengesinin iplerini elinde tutuyor. Radyoların hisseleri halka açılmışken ve bir tür ‘altına hücum’ durumu ABD borsalarında yaşanırken, dünya tarihinin en büyük ekonomik krizlerinden biri olan Büyük Depresyon patlak veriyor bir perşembe günü. Böylece o güne değin sorunsuzca işleyen liberal ekonomi ansızın çökuveriyor. Bu sadece bu ekonomiye entegre olmuş devletlerin fakirliğine değil, eldeki umut bağlanmış sistemin de sorgulanabilirliğine yol açıyor. Çökmüş liberal ekonomiye karşı Doğu’da sosyalist ekonomi yükseliyor. Dünyanın inanç dengesi Doğu’ya doğru kayıyor.

“Commanding Heights”, dünya değişirken sahneyi John Maynard Keynes’e emanet ediyor, yani, serbest piyasaya yapılacak ilk ‘liberal’ müdahalenin mümessili olan adama... Keynes, iktisat biliminde ‘makroekonomi’nin yaratıcısı. Devletin ve kamu sektörünün büyük bir role sahip olduğu bir tür karma ekonomiyi savunuyor ve bu dönemde Amerikan ekonomi politikalarını yönlendiren başat isim haline geliyor. İkinci Dünya Savaşı sonrasında bipolarize olan dünyayı en temelinden yönlendiren isimlerden biri

olan Keynes, hükümranlığını 1970’lerde patlayan büyük enflasyona kadar sürdürüyor. Keynes’in çağı biterken Hayek ve Friedman’ın alabildiğine ‘serbest’ piyasası bir kez daha odağa oturuyor ve insanlık tarihinin yüzyılı bir anda başa sararak başladığı noktaya dönüyor. Bir anlamda, ekonomik ilerleme bir tür kısır döngüye giriyor.

“Commanding Heights”ın devamında elbette ki uluslararası ilişkiler tarihinin en büyük trajedilerinden biri olan Sovyetler Birliği’nin yıkılışı var. Belgesel, yıkımı ekonomik düzlemde inceliyor ve Sovyet tipi ekonominin sorunlarına, devrin ideolojik savaşları üzerinden eğiliyor. Batı, ekonomik anlamda işleri rayına oturtabilmek adına bir yüz yıl harcamışken (ve sistemin sürdürülebilirliğinin hiçbir garantisi mevcut değilken) Sovyetler Birliği daha önce hiçbir zaman denenmemiş bir rejimin ekonomik yapısını sıfırdan oluşturmaya çalışıyor. PBS’in liberal zihinleri, belgeselin bir anlamda hamasi tarafını törpülemek gibi bir amaç gütmedikleri için renklerini hızlıca belli ediyorlar. Sovyet ekonomisi, “Commanding Heights”ta büyük oranda bilimsel ancak ‘duygusal’ olmayı da ihmal etmez bir tonla yerden yere vuruluyor. Belgesel, duygusal olduğu anlarda inandırıcılığın (enformatif bir belgeselin en çok ihtiyaç duyduğu şeyden) bir şeyler yitiriyor, falsosu olsa da kendi sistemlerinin en iyisi olduğunu söyler tavrıyla Batı’ya çekiliyor. Soğuk Savaş’ın en sarsıcı şekilde yaşandığı dönemlerin Sovyetlere karşı en klişe eleştirel yaklaşımlarını da yaratıcı tarafının hemen ucuna eklememeyi ihmal etmiyor. Kısacası, belgesel ilk saatlerindeki soğukkanlılığını sonraki saatlerinde aynı beceriyle koruyamıyor.

Pek de şaşırtıcı olmayan tarafgirliğini bir kenara bırakırsak, “Commanding Heights”, ekonomi üzerine gördüğümüz en ‘ulaşılabilir’ ve en izleyici dostu belgesellerden biri. Hikmeti dev bir meseleyi basitleştirerek anlatmasında da değil, gayet karmaşık bir hikayeyi sanki çok kolaymış gibi erişilebilir kılmasında. Bu tarafından bakınca, bilimsel veya ideolojik açıdan olmasa da anlatsal açıdan Adam Curtis belgesellerini hatırlatıyor, hem de en iyi olanlarını. Binlerce sayfalık bir kitabı altı saatlik, görsel açıdan da ziyadesiyle doyurucu bir hapa çeviriyor adeta. Mükemmel olmasının önünde ‘demir perdenin üzerinde dengede duramamak’ gibi bir engel olsa da belgeseller kütüphanesinde daha iyisini bulmanın pek zor olduğuna da ikna ediyor azimli altı saatinin sonunda, devam eden ve muhtemelen aynı dramatik kırılmaları gelecekte de yaşayacak olan bir sistemin hikayesini anlatan belgesel.

MOMİ

Başyapıtı **“Sonbahar”**dan önce **Özcan Alper** ne yapmış diye merak edenlerin seyretmesi gereken bir kısa film **“Momi”**. Yönetmenin bugünlere gelene kadar **olgunlaştırdığı** kendine has sinema dilinin **ipuçlarını** bulmak mümkün burada.

YÖNETMEN Özcan Alper
YAPIM 2000 Türkiye
SÜRE 25 dk.

ÖZCAN ALPER’İN ÜÇ UZUN METRAJLI FILMİNİ DE İZLEDİKTEN SONRA ŞÖYLE BİR GÖRÜŞE SAHİP OLMAK MÜMKÜN: “TÜRKİYE SINEMASINDA pek az görülen ‘kendine has’ bir sinema dili yaratmanın üstesinden gelebilmiş bir isimle karşı karşıyayız. Henüz üç filmi olmasına karşın böylesi ‘zor’ bir işin altından başarıyla kalktığını söyleyebiliriz Özcan Alper’in.”

Bu cümleleri kurarken tereddüt yaşamadığımız bir isim Özcan Alper. 2000 tarihli kısa filmi “Momi” de onun geleceğini az çok işaret eden donelere sahip. Evet, koşullar gereği sinema dili biraz zayıf olsa da, ‘mesele’ konusunda bizi tatmin eden bir çalışma bu. “Sonbahar”a, oradan “Gelecek Uzun Sürer”e, sonrasında da bu hafta gösterime giren “Rüzgârın Hatıraları”na kadar uzanan zincirin ilk halkası “Momi”, yönetmenin derdini bağırarak anlatmaktan uzak duracağını işaretleriyle dolu. Naif bir aşk hikayesiyle Hemşinli Ermenilerin arasına sokuyor

bizi Özcan Alper. İki çocuğun aşkıyla, daha doğrusu içlerinden birinin platonik aşkıyla yürüyen bu hikaye, yöredeki Ermenilerin geçmişinden ziyade bugününe odaklanıyor. Onların Türkiye’yle entegre olmuş yaşam biçimlerini sergiliyor, ama ana dilden taviz vermek yok bu entegrasyonda. Evet, geçmişe pek uzanmıyor “Momi”, ama yaşlıların aralarındaki konuşmasında oraya nasıl gelindiğine dair bazı ipuçları vermeyi de ihmal etmiyor.

“Rüzgârın Hatıraları”nda Ermeni Soykırımı’nı sessiz ve derinden giderek aktaran Özcan Alper, “Momi”de etle tırnak gibi yapışmış milletlerin kaderine dikkat çekiyor. Ötekileştirmenin ‘günah’ sayıldığı bir toplum düzeninin dinamiklerini ‘çocukça’ bir saflığı da peşine takarak yansıtıyor. Sözün özü, Özcan Alper sinemasının sonraki aşamalarında yüreğimizi yakacak birçok unsuru ‘gülümseyerek’ anlatmayı tercih ediyor bu film.

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

1- "Mustang"ın önlenemez yükselişi

Deniz Gamze Ergüven'in yönettiği "Mustang", Fransa'nın Oscar adayı olarak Akademi yarışında ilk beşe girer mi bilinmez. Ama film Altın Küre'de 'yabancı dilde en iyi film' adaylığını kaptı. Rakipleri de "The Brand New Testament", "The Club", "The Fencer" ve "Son Of Saul". Bakalım bu adaylık Oscar'ın habercisi mi?

2- Bir rekabet öyküsü

Festivaller arası rekabette bazen ilginç durumlar da yaşanıyor. Malum Antalya, bu yıl adından Altın Portakal ibaresini çıkardı, Antalya Film Festivali olarak yoluna devam etti. Şimdi gelen haberlere bakılırsa

Adana da bu uygulamanın peşine takılmış. Festival, adından Altın Koza ibaresini çıkarmayı planlıyormuş.

3- Kiarostami'nin kadrıkları

"Tek bir fotoğraf bir filmin sebebi olabilir. Sinemanın başladığı yer işte tam orasıdır, tek bir fotoğraf" sözünün sahibi İranlı usta yönetmen Abbas Kiarostami yakında Türkiye'ye gelecek. Ama bu sefer Türkiye'ye geliş sebebi sinema değil, Ankara CerModern'deki fotoğraf sergisi. Sergi 9 Ocak'ta açılacak.

4- Dorsay'ın Yeşilçam'ı

Mesleğimizin duayenlerinden Atilla Dorsay, Yeşilçam'ı hep kendi koşulları içinde değerlendirmek gerektiğini savundu. Üstat, 16 Aralık'ta Akbank Sanat'ta saat

19.00'da gerçekleştireceği söyleşide Yeşilçam ile ilgili fikirlerini paylaşacak ama daha önemlisi o döneme tanık olmuş biri olarak birçok sinemacıyla yaşadıklarını anlatacak. Bizce bu buluşma kaçmaz!

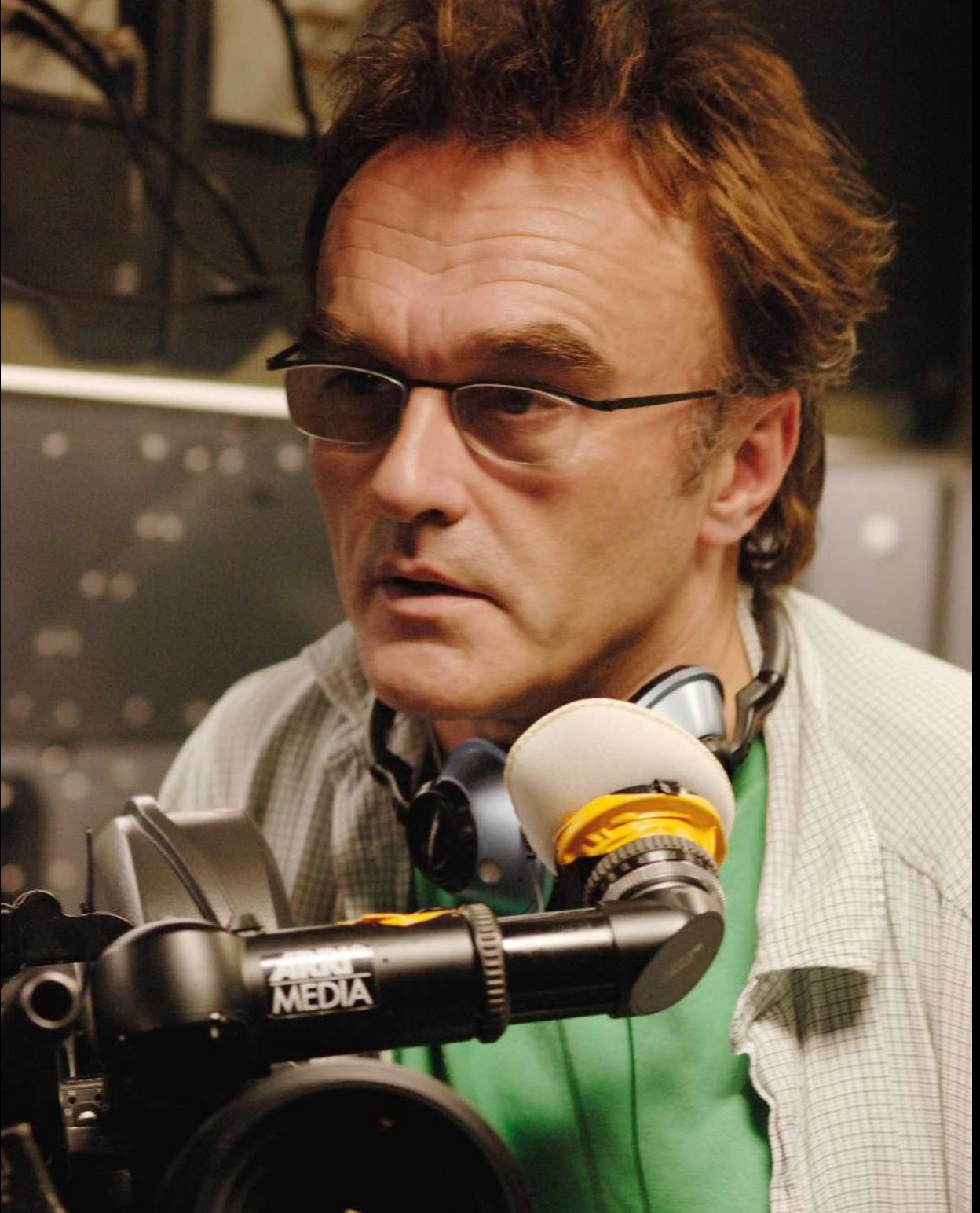
5- Ceyda Aşar'dan senaryo atölyesi

GalataPerform'un düzenlediği Senaryo Atölyesi, 14 Aralık'ta başlayacak ve 10 hafta sürecek. Meslektaşımız Ceyda Aşar'ın eğitim vereceği ve yapımcı Marsel Kalvo'nun sunum yapıp, ortaya çıkacak eserleri yorumlayacağı atölyeye katılım için ayrıntılı bilgi isteyenler 0 530 260 25 24 numaralı telefonu arayabilir.

SINEMAMUZIK.COM

“Bir tıkla gerçek habere ulaş”

“ İNSANLARIN HAYAT HAKKINDAKİ BAZI ŞEYLERİN KENDİLERİ İÇİN ONAYLANDIĞINI
HİSSEDEREK SİNEMA SALONUNDAN ÇIKMASINI İSTİYORUM. ”

Danny Boyle